

Volilci Trebanskega, Zatičinskega, Žužemberškega, Mokronoškega, Litijskega in Boštanjkega okraja!

Na mesto prezgodaj nam umrlega visokospoštovanega domoljuba gospoda S. Treo-ta bode volitev deželnega poslanca v Trebnem 24. dan t. m.

„Slovenija“, društvo za brambo národnih pravic, ki ima po svojih pravilih nalogo, da nasvetuje volilcem možé, ktere naj volijo v zbor, težavne te naloge noče izvrševati sama po sebi, ampak le po zaslišanji volilcev tacih, o kterih vé, da jim zaupajo tudi drugi volilci istega kraja. Temveč pa je tacega vzajemnega postopanja pri taki volitvi treba, kjer mnogo okrajev skupaj voli in ni vselej mogoče, da ne bi bilo različnih misli, dokler ne pride dan volitve, pri kateri pa je edinosti treba, da se ne razcepijo glasovi. Ko je „Slovenija“ po svojih zaupnih možéh izvedela, da je mnogo glasov za gosp. dr. Zarnika, naprosila ga je, naj razglasí volilcem svoj program, in na ta poziv je poslal društvu to-le pismo:

Moj program.

V vsem političnem in nepolitičnem mišljenji in dejanji mi je bil in mi bode vedno pred očmi edini cilj in konec, edina svrha: korist in napredek slovenskega naroda. Vsled tega sem pa prepričan v dnu svojega srca:

1. Da edina rešitev našega naroda je v tem, da se razkosani njegovi udi v 8 deželah zdaj bivajoči v eno telo v „zedinjeno Slovenijo“ združijo, in da se mora vsaki pravi rodoljub z vsemi silami in z vsemi po postavi dopuščenimi sredstvi pri vsakej priliki za to potezati, da se ta misel kar najprej mogoče oživotari.

2. Da nam med vsemi državnimi kombinacijami Avstrija daje še vedno največe poroštvo za ohranjenje in vzdržavanje naše narodnosti; — a to edino le takrat, ako se Avstrija na svoji po naravi odmerjeni, to je, federativni podlagi ustroji.

3. Da je v verskih in šolskih zadevah za naš narod ta politika najkoristnejša in najshodnejša, ktero večina zdanjega kranjskega zbora sledí. Jaz sam, ako bi bil v tem zboru sedel, nikdar ne bi bil drugače v omenjenih zadevah glasoval. Posebno mi pa do tega stoji, da se šola od cerkve ne loči; vsako delovanje za ločitev zdi se mi vedno jako škodljivo in pogibeljno za naš narod.

4. Da se moramo z vso močjo za to truditi, da dobí naš jezik izključivo vladanje v vsem javnem življenji, to je, v vseh uradnih in v vseh šolah.

5. Da se volilna pravica za deželne zборе in za mesta podemokrati, to je, da se odpravi tako imenovano zastopanje interesov in fevdalstva (pri volitvi za veliko posestvo), da se povsod 3 volilni redi v enega samega zlijejo in da se niži cenzus vpelje.

6. Da se vsem javnim uradnikom, častnikom in penzionistom aktivno volilno pravo odvzame.

7. Da se v skupni državni zbor pošilja le delegacija iz deželnega zbora zedinjene Slovenije, ako taisto enkrat (se ve da po postavni poti) dosežemo.

V Ljutomeru 1. maja 1869.

Dr. Valentin Zarnik.

Razglašaje ta program vsem volilcem priporoča po dogovoru z gori omenjenimi volilci društvo „Slovenija“

gospoda doktorja Valentina Zarnika,

rojaka Vašega, rojenega Ljubljana, zdaj advokatnega pomočnika v Ljutomeru, za deželnega poslanca. — Bralcem slovenskih časnikov je njegovo imé že dolgo dobro znano, kajti mnogo je že pisal za narod naš, in kar se napravljajo tabori, sloví njegovo imé kot posebno izvrstnega govornika; po njem bi tedaj deželni zbor dobil izdatno moč. Kazal je, da pozná potrebe naroda našega.

Volilci! že trikrat ste slavno pokazali, da ste volili v lepi edinosti in v tej edinosti ste tudi zmagali. Naj bodi Vam edinost tudi zdaj vodilo!

Naposled Vas opominjamo še tega, da vsak volilec seboj prinese poverilni list (Legitimationskarte), ki ga je dobil od gospóske in da ga oddá volilni komisiji; drugače ne smé glasovati.

Za odbor narodnega društva „Slovenije“ v Ljubljani 11. maja 1869.

Dr. Jan. Bleiweis, prvomestnik.

Jan. Murnik, tajnik.

Tabor na Vižmarjih,

na binkoštni pondeljek popoldne ob treh,

v poslednjih „Novicah“ le proti temu naznanjen, ako ga sl. vlada dovoli, je po dopisu c. k. okrajnega glavarstva od 6. dne t. m. dovoljen. Radostni slišimo, da se zbere mnogo naroda iz vseh pokrajin slovenskih. Na povabilo odborovo bojo o odločenih 5 programovih točkah govorili dr. J. Bleiweis, dr. Costa, dr. Razlag, dr. Zarnik in doktorand Noli. Dr. Toman zavoljo bolehnosti ni mogel zagotoviti, da pride; ako pa more priti, bode govoril; povabljeni za govor v omenjenih točkah so tudi dr. Vošnjak in še drugi rodoljubi. — Na polovico znižano vožnino po železnici je vodstvo železnice dovolilo.

kadar jih spušča čez vrhe in doline; kjer pa ni gozdov, tudi primernege dežja ni, tedaj solnce večidel travo in njive popali, tako, da se imamo vsako leto bati slabih letin. Pa kaj še le bo, kader dobodo grajščaki in kmetje svoje lastne gozdove! Po tem bo še le sekira prav pela in burji se bodo odpirala še širja vrata ko dozdej! Krasu se gotovo kaže še slabjša prihodnost, tedaj je treba zdaj precej skrbeti, da se stan, ako mogoče, poboljša. V prvi vrsti bi pomagalo znižanje davkov, drugič ostra postava zaradi gozdov, tretjič pa zdatno pogozdovanje, o katerem naj še nekaj predlagam. Že več let se tržaška okolica močno poteza, da sèm ter tjà kraške goličave pogozdava. Tudi beremo, da vlada to pogozdovanje krepko podpira. Nedavno je odločila 10.000 gold. v ta namen. Ali kaj nam vse to v tukajšnjih krajih pomaga, če ravno krog Trsta milijone potrošijo, pri nas pa gozdove še bolj sekajo? Kakošen izgled je dala postojnska grajščina, ki je v treh letih zadnjo hojo posekala in lesá za 300.000 gold. prodala, burji pa taka vrata odprla, da zdaj tudi tam divjá, kodar so jo prej le v zraku čuli. Narava kaže in tirja, da bi se gozd od sedanjega gozda pod Javornikom pričel in do morjá razprostiral, pa ne narobe, kakor zdaj nameravajo. Koristilo bi, da se prihodnji deželni kranjski zbor te misli poprime, da pri vladi to doseže, da ona tudi izhodnje in severne kraje kraških, tedaj tudi pivških goličav v svojo skrb vzame in vsako leto zdaten znesek odloči, s katerim bi ondotne soseske svoje gmajne pogozdile, ako nočemo, da v malih letih več bivali ne bomo na taci nesrečnih goličavah, ktere nam vedno huje žugajo z manjšimi dohodki.

Prav iz srca Krašovcem vzeto to resolucijo so taborci soglasno sprejeli.

Tabor na Vižmarjih.

„Novice“ so v poslednjem listu svojim bralcem podale občni popis velikanskega tega tabora, ki se je od konca do kraja vršil v tako lepem redu, da se ni najmanjša nerodnost pripetila. Naj omenimo danes pred naznanilom govorov še slavljenje „Sokola“, ki je ravnatelj taborišča pristopil.

Ni še bila 1. ura, ko se je Sokol z mestno ljubljansko godbo na čelu iz svoje nove telovadnice podal na pot v Vižmarje. Večina v Ljubljani zbranih taboritov čakala je na Sokolov odhod in nebrojna množica spremljevala je društvo. Pri čitalnici so se Sokolu pridružili čitalnični pevci sè svojo zastavo. Pri Kozlarjevem pivovaru, kjer je bil postavljen prvi slavolok, čakali so vozje. Pri cerkvi v Šiški stal je drugi slavolok, res velikansk in bogato okinčan. Tudi posamesne hiše v Šiški bile so praznično ozaljšane; omenimo le nekatere hiše, kakor „pri Vrtnarji“, „pri Raci“ in „pri Guzetu“, ktere so bile zvečer tudi prav okusno razsvetljene razen družih, katerih priimki nam niso znani. Glavno zaslugo za to, da so taboriti koj pri prvem koraku iz mesta našli tako sijajen sprejem, ima Smolčev Francelj iz Šiške. Le počasi se je pomikovala vrsta voz naprej, ker je bila gnječa ljudi velika in ker so nas vedno srečevali vozovi, ki so se že vračali iz Št. Vida. Na polu pota od Ljubljane do Št. Vida pričakovala so Sokolovce šentvidska dekleta s cveticami v rokah in ž njimi banderij obstoječ iz kacih 10 kmečkih fantov na konjih. Ena deklic je s prostimi, pristrčnimi besedami pozdravila društvo, odbor Sokolov se je zahvalil za toliko prijaznost. Pred cerkvi je bil napravljen velik lep slavolok; tukaj so bili zbrani št. vidski rodoljubi. Prihajoča množica se

ustavi in Micika Novakova, po domače Bojtova, jo pozdravi s sledečim nagovorom:

„Vrli sinovi mile matere Slovenije Le kratkega pomudka Vas pozdravlja prosi tukaj pod Šentviško zastavo slovensko dekle.

Od nekdanj stanuje tukaj moj rod,

Če vé kdo za druž'ga, naj reče: od kod?

Al vendar tisoč in tisoč let je preteklo, da v moji okolici ni bilo nikdar tako mnogoštevilnega slovenskega tabora, kakor bo ta, ki se nam danes zbira. Bodi mi toraj dovoljeno, da Vam, ustanoviteljem današnje svečanosti, slavni gospodje, v imenu slovenskih mladenčev, slovenskih deklet, njihovih očetov in mater iz vneta srca pozdrav, zahvalo in slavo izrekujem: Slava Slovencem, — Slava, trikrat slava pa našemu cesarju Francu Jožefu, ki s pravično in mogočno roko brani in varuje naše slovenske pravice — zoper naše zagrizene nasprotnike. — Slava našemu cesarju.“

Gromoviti slava- in živio-klici so doneli iz ljudstva, ktero je stalo natlačeno glava pri glavi. Št. vidske domorodke so med tem delile Sokolovcem šopke iz pomladanskih cvetic. Ko hrup nekoliko potihne, odzdravi v imenu gostov staroste-namestnik Sokolov Graseli ter se zahvali za častni sprejem; Sokol že davno vé, kako iskreno domoljubna srca bijejo v prsih šentvidskih deklet, vveril ga je tega najbolj sijajni lanski izlet in ponosno veselje navdaja društvo, da imajo danes narodnjaki iz vseh krajev slovenskih dežel priliko videti domorodke, ktere naj bi bile izgled vsem Slovenkam; govornik zakliče Šentvidskim dekletam „Na zdravje!“ in tisoč grl je ponavljalo navdušeno ta pozdrav.

Brez daljše zamude hitel je Sokol občudovaje krasne slavoloke, da bi prišel brž ko mogoče na taborišče. Pridružile so se nam zastave s pevci ali zastopniki posamesnih krajev. Tudi na onej strani Save slavili so prebivalci dan taborja; posebno odlično okinčan je bil Savski most sè gosto ob kraji postavljenimi smrečicami in zastavami.

Ko Sokol sè svojo zastavo pride do vhoda, mu stopi naproti Koširjeva Francika z Broda ter nagovori društvo tako-le:

„Dragi slovenski bratje! Vrli Sokolovci! Krepka perutnica slovenstvu je ljubljanski Sokol! Dočakal je vže bil težke čase, britke ure, velike viharje; zadela ga je bila celó smrt, iz ktere se je vendar zopet prerojen vzdignil v novo življenje, kakor tič fenis iz plamena, ter zopet mogočno léta po krasnej slovenskej domovini. — Sokol je ena izmed neutrudnih straž naše narodnosti, in zato on vzdiguje svoja veličastna krila povsod, kjer se naš zatirani narod borí za svoje in svojih starih dedov svete pravice. Tudi današnji, zgodovinsko važni, sveti dan, v katerem se je na Vižmarški tabor zbralo toliko tisoč Slovencev od vseh krajev, da pod velikim Bogom na ves glas izrekajo, kaj zahteva njih bodočnost, vidimo krasno sokolovsko obleko, ponosno sokolovsko perje in visoko sokolovsko zastavo med njimi. — Vrli Sokolovci, ljubljani bratje! pozdravljam Vas v imenu vseh Tacenskih Slovenk, ter v njih imenu Vam podajam ta trak, vljudno Vas proseč, da ga privežete na svojo ponosno zastavo, v spomin današnjega velicega dneva! Ozirajte se na-nj ter nikdar in nikjer ne zabite, kaj današnji dan, v katerem ste ga prejeli, soglasno izreka toliko tisoč ust razcepljenega slovenskega naroda. Nosite ga po slovenskej zemlji, in ostanite zvesti sinovi svoje domovine, zvesti cesarju in veri svojih očakov, kakor ste bili zmerom do zdaj! Bog vas živi, mladi slovenski bratje, krepki boritelji slovenskega prizadevanja!“

Med govorom je privezala govornica na zastavo krasni trak, njena sestra pa je še pridjala velik lep venec lavorjev s trojebojnimi cveticami. Trak je iz višnjeve svile na enej, iz bele na drugej strani, okusno sè srebrom obrobjen; na višnjevej strani se bere v srebernih velikih črkah ta-le kaj čisto in elegantno izpeljani napis, na enem konci: „Tacenske Slovenke Sokolu“ — na drugem: „Ob Vižmarskem taborji. 1869“. Na vrhu veže konca žametasta plošica s Sokolskim monogramom iz srebernih nit napravljenim, od spodaj pa so prišite na vsakem konci dolge, lepe, zeló umetno narejene sreberne franže. Ko je bila izročiteljica končala svoj govor, se je vsula cela četa vrlih Tacenskih deklet na Sokolovce ter med nje delila lepe šopke. Nobeden se ni zmenil za strašno ploho, ktera se je bila med tem vlila; vse je le uživalo neizmerno veselje srečnega trenutja. Ko so se bili poslušalci spet nekoliko pomirili, poprijel je besedo starosta-namestnik P. Graseli ter izrekel najvrednejšo hvalo domorodkam, ktere so Sokolu darovale trak in venec; posebno je omenil sester Koširjevih, kterima gré blezo največa zasluga v tej stvari. Gotovo je vsak Sokolovec, vsak narodnjak iz globočine svojega srca klical Tacenskim Slovenkam: „Na zdravje!“

Po minuli tej svečanosti je spremil Sokol dekleta do odra na taborišči, tam je vvrstil svojo, najkrasneje okinčano zastavo med druge in potem, kakor je bilo ravno mogoče pri neusmiljenem dežji, nastopil svojo častno službo.

Ko je bilo vse vredjeno, stopi na oder po naročilu odborovem dr. E. Costa z živahnimi živio-klici sprejet, pozdravlja taborite in na kratko razloži korist nove cesarske postave, po kateri se smé ljudstvo po prejetem gosposkinem dovoljenji pod prostim nebom zbirati in svoje želje in zahteve izustiti, ter potem pozivlja taborite, naj ž njim vred zakličejo: slava presvitlemu cesarju! in navdušeno mnogokrat ponavljani slava-klici donijo po taborišču. Naposled v imenu odborovem nasvetuje, naj si tabor za vodstvo dotičnih obravnava izvoli dr. Jan. Bleiweisa za predsednika. Taboriti z navdušenimi klici pritrdijo temu nasvetu, in dr. Bleiweis, živahno pozdravljan od tisočerne množice ljudstva, stopi pred-nj, se zahvaluje za častni poziv, srčno pozdravljajoč iz vseh pokrajin slovenskih došle taborite ter sklepa svoj govor blizo tako-le: Pod prostim tukaj nebom, kjer na podnožji cerkvice Matere Božje na nas gleda kranjskih velikanov sivi glavav Triglav, zbrali smo se danes, da govorimo in sklepamo o peterih za narod naš zeló imenitnih stvaréh. Sveta reč, za ktero se potezamo, mi je pa tudi porok, da tudi naš tabor, kakor vsi drugi, bode se vršil v lepi edinstvi, v vsem mirno brez strasti in v najlepšem redu. Skor vsaka reč ima sicer protivnike, tako jih ima tudi slovenska, al te pustimo na strani; ž njimi nimamo nič opraviti; nam gré le za to, da na ustavni poti dobimo od sl. vlade, česar nam je treba in kar nam po postavi gré. — Po tem vvodnem govoru je dr. Costa bral tabor pozdravljajoče telegrame in dopise in sicer od dr. Palackega in Riegerja, dr. L. Tomana, od dr. Mat. Dolenca iz Dunaja, od osnovateljev tabora na Kalcu, čitalnice tržaške, od Hlahola praškega, od Velkovskih Slovencev na Koroškem, od slovenske Besede v Gradcu, od čitalnice Bakarske in celovške, od Borovških Slovencev na Koroškem, od Podravske Slovencev na Koroškem, od južnega Sokola v Trstu, od čitalnice Ormuške in Kanalske, od slovenskih študentov na Dunaji, od slovenskih akademikarjev v ogerskem Altenburgu, od čitalnice Metliške, od Barčanov, od čitalnice Reške, Vranske, Podgraške in Postojnske.

Po prebranih teh pozdravih, ki so bili vsi z živahnimi živio-klici sprejeti, se je taborovanje začelo s prvo točko, ki je bila: naj tabor izreče željo po zedinjenji ali združbi Slovencev v eno kronovino z enim deželnim poglavarstvom in enim deželnim zborom v Ljubljani. Govoril je v tej resoluciji dr. Jan. Bleiweis tako-le: „Slovenskega naroda je veliko na svetu; štejejo nas poldrugi milijon; al razcepljeni stanujemo v 8 deželah, in to na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, Tržaškem, Isterskem, Goriškem, Ogerskem in Laškem tako, da brat komaj brata pozná, čeravno smo vsi sinovi iste matere Slave. Možje slovenski! to pa ni bilo zmirom tako. Bili smo nekdanj vsi ali vsaj nas veliko skupaj; ločile so nas pa nemile okoliščine preteklih stoletij. Gotovo bi sicer ne bil mogel naš Vodnik reči, kar je rekel v eni svojih pesem: „Od nekdanj stanuje tukaj moj rod; če vé kdo za družega, naj reče: od kod?“ — Kar pa je nekdanj bilo, sme spet biti in mora biti na korist narodu slovenskemu in na korist Avstriji sami. Narod slovenski si ne more pomagati do tega, da bi vžival vseh svojih narodnih pravic, dokler ni skupaj pod eno streho: pod eno deželno vlado, v enem deželnem zboru. Potem nehajo tudi vsi prepiri, ko so svoji pri svojih: Slovenec pri svojih, Nемец pri svojih, Lah pri svojih, Magjar pri svojih. Gruntni gospodarji, kterih z veseljem vidim tukaj veliko zbranih, me bojo lahko razumeli, če jim povem, da je z zemljo slovensko blizo tako, kakor s posestvom kmetijskim. Kaj ne? kako lahko opravlja gospodar svoje posestvo, veliko hitrejše in veliko cenejše, če ima ves svoj grunt skupaj — arondiran, kakor pravimo — in koliko teže mu je v vsem, če ima eno njivo tukaj, drugo pol ure ali še več daleč preč, in vmes je drug gospodar — senožet spet drugod, in boršt Bog vé kje. Glejte tako je tudi z združenjem Slovencev. Koliko bolje za vse bi bilo! Pa tudi vladi bila bi na korist združba Slovencev; ne bi bilo jej treba toliko deželnih glavav, eden bi bil zadosti — tako tudi družih viših uradnikov manj; prihranilo bi se veliko stroškov državnih, in znižati bi se mogli davki. In Avstriji bila bi kronovina Slovenija z združenimi Slovenci močna trdnjava, ktera bi odbijala silo italijansko, a tudi silo velike Nemčije.

Ni tedaj čuda, da se že 20 let čujejo glasovi po združbi Slovencev. Slišali so se prvokrat leta 1848., slišali so se leta 1861., ko smo to isto prosili vlado v 22.000 podpisih; slišale so se v deželnih zboraht te želje; čujejo se v vseh dozdanjih taborih; že do 60.000 Slovencev izreklo je isto zahtevo. In danes naj zopet izrečemo: dajte nam Slovenijo! — Da pa se taka prememba ne zgodi na vrat na nos, ko bi trenil, to vé vsak rodoljub; da se more doseči le na postavni poti, tudi to vé vsak; za silovite prekucije naš narod nima srca. Da pa se na postavni poti more doseči ta naš cilj in konec, treba, da povzdignemo svoj glas, da ga ponavljamo v eno mer, da trkamo tako dolgo, da se nam odpré. Jaz sam sem že 1848. leta v poslanstvu na Dunaji trkal v cesarski hiši s to željo na srce nepozabljivega rajncega princa Janeza in mu razodel to potrebo naroda slovenskega. Naj Vam na kratko povem, kako je to bilo. 1848. leta sem bil kot voditelj poslancev kranjskih na Dunaji; presv. nadvojvoda Janez je sprejemal deputacije. Jaz mu razodenem naše bridke razmere in potrebo zedinjenja Slovencev. Ljubeznjivi gospod me verno posluša in mi pritrdi, da je resnica, kar sem govoril. Al nazadnje smehlja se me vpraša: Ali pa veste, da to želi tudi narod slovenski na Štajarskem, Koroškem in drugi? — Odločnega odgovora 1848. leta si nisem

upal takrat mu dati, nisem mu mogel reči: da. Danes pa, slovenski možje iz Štajarskega, Primorskega, Koroškega in z njimi tudi vi kranjski Slovenci, danes dajte odgovor na to vprašanje neumrlega cesarskega princa, — recite, da se razlega čez hribe in doline: Dajte nam Slovenijo!

Slišalo in videlo se je očitno, da je silen vtisek naredil ta govor na veliko množino ljudstva. Potem stopi na oder dr. Vošnjak, zastopnik Štajarskih Slovencev in deželni poslanec, z živahnimi živio-klici sprejet, in v imenu bratov naših na Štajarskem potrjuje potrebo in korist združbe Slovencev. Mi štajarski Slovenci — je med drugim rekel, dobro čutimo kakor vsi drugi, da se naš stan zboljšati more le potem, ko se združimo v eno teló; potem ne bomo podložniki drugemu narodu, ampak gospodarji v svojem domu. Tujec, ki glavo ošabno pokonci nosi, ne more skrbeti za naš prid in blagor, in to zato ne, ker ne pozna naših potreb za duševni napredek. Al tudi v materialnem oziru pridemo na bolje. Dozdaj je 5 deželnih glavarstev, potem zadostovalo bi eno v središču kronovine — v Ljubljani. Pripomoglo bi to k zmanjšanju državnih stroškov in vposled tega kolikor toliko v znižanje davkov. Tudi deželne priklade bi se utegnile znižati. Zdaj moramo mi Slovenci na Štajarskem podpirati vse nemške naprave, slovenskih pa nam nič ne napravijo. Zedinjeni v eno teló imeli bi svoje, česar potrebujemo. Zato iz dna svojega serca podpiram reso-

lucijo o zedinjenji Slovencev. — Živahni dobro- in živio-klici so sledili dr. Vošnjakovemu govoru.

Za njim stopi na oder dr. Tonkli, deželni poslanec in odbornik goriški. Taboriti ga sprejmejo z živahnimi slava-klici. V imenu goriških svojih rojakov pozdravlja skupščino ter poroča, da goriški Slovenci so že v lanskem šempaškem taboru soglasno izrekli željo po združbi s Kranjci in drugimi Slovenci. Ker Avstrija od Slovencev zahteva davščin in vojakov, tedaj je naravno, da nam tudi ona kaj dá. Da se Slovenci ohranimo in čedalje višo omiko in veljavo dosežemo, neobhodno nam je potreba, da se moremo razvijati po svoje. Avstrija je žalibog žalostno skušnjo doživela, da je zgubila Slovence na Laškem. To ne bi bilo mogoče, ako bi se bila združba avstrijskih Slovencev že davno zvršila in bi se bratje naši na Laškem ne bili pollaščevali. Zato — naj obračamo stvar kakor koli — živa potreba nam je zedinjenje nas vseh v eno kronovino. — In navdušeni živio-klici so se odmevali od taboritov zastopniku goriških Slovencev.

Pri glasovanji za to resolucijo, kateri so odločno pritrdili telegrami tudi iz Koroškega*) in Primorskega, se je kazala tako navdušena edinost, da je rodoljubu dobro délo videti, kako 30,000 Slovencev kliče: Dajte nam Slovenijo! (Konec.)

*) Koroška je poslala iz Jezerske srenje tri voze za slovenski narod prav gorečih zastopnikov, med temi je bil gosp. župnik, župan in en srenjsk svetovalec.

Rusko-Puškinovih Petero

v slovenskim jeziku svobodno petih po Ivanu Koseskim.

V. Car Saltan in knez Gvidon.

Pravlica.

(Dalje.)

Zdaj začnimo! — Kje domá ste,
Kaj pri vas koristno raste,
Je po redu vse okrog,
In kupčija, gré od rok?
Zdravje dobro je, al hudo?
Vam je znano kako čudo,
De na svetu se godí,
Tukaj pa v opombi ni?

Reči to v odgovor čuje:
Tam ko tu premembe snuje,
Zgodba pride tak in tak,
Zadovoljen tud ni vsak.
Ak o čudih govorimo —
Brez omahanja recimo,
Čudo nar bolj čudno vsih
To je v šumu slapov zlih.

Je otok na morju krasen,
Grad na temu ljudstva glasen,
Not se gleda dan na dan
Čuden zgod, obširno znan.
Morje v mah se burno dvigne,
Žvižga, vihra, kviško švigne,
Vse je kip, vertín, vihar,
Puha čez obrežje kar.
Plane von ko blisk oblakov
Tri in trideset junakov
Na pomorski breg nakrat,
Jekla svitlih bolj ko zlat.
Mladi vsi so velikani,
Dlana silni, serca vžgani,
Borbi kos, pogumen kor,
Vodja jim je Černomor.
Paroma jih strogo vodi,

Pazno celi grad obhodi,
Tak de clo prepričan je,
Kak po redu biva vse.
Straži taki ni prilike,
Carstva male in velike,
Ves obhodi križem svet,
Tacih ni nikakor spet.
Knez Gvidon, ki jako sluje,
Temu mestu ukazuje,
In po nas ti pošlje on
Prav prijazno svoj poklon“.

Car Saltan posluša razno
To pravlico pazno, pazno,
Ter izreče radoved
Zapopadek tih besed:
„Smert na mene če ne plane,
In mi zdravja dost ostane,
Protivagi vsi v okom
Vse te čuda vidil bom“.

Tihi ste, tak pusta tkavka,
Kakor kuhnje uravnava,
Ne prederznete se zdaj
Tem nasprot izreči kaj.
Ne tak zvita Babariha,
Ta v pišalke druge piha,
Če spoderkne tu al tam,
Se oberne koj drugam.
„To ni vroče, to ni hladno,
Reče baba, cene zadno;
Bodi laž, al bodi res,
Zmir žlabranja stari ples.
Nič ni čudniga v ti basni,

De v orožju jekla glasni
Kadkada pomorski trop
Zapustí navadni kop;
Na otoku se pokaže,
Tam opravi prazne straže,
Ne izrekši čaj ne daj,
Zgine v morje spet nazaj.
Bolji kakor slične spake,
Zvediti reči je take,
Ki naklonijo korist —
Jutro — ak ne miglej tist.

Čuj tedaj! Za morjem sivim
Se carici mladi divim,
Ta vse druge prekosi,
Krog in krog enake ni.
Te carice lepe, krasne,
Prednosti so svetu jasne,
Od pogleda nje zadet
Sleherni je hipno vjet.
Sonca svit za dne osrami,
Družbo v tmi z blišobo mami,
V kitah luna sveti se,
Ki od sonca zalši je.
Diamantna žarna liska
Sedmih zvezd na čelu bliska,
Svit premaga vsih danic,
Razun svita njenih lic.
Vsak bi djal de v zraku plava
Veličanska nje postava,
Vidši jo v poslopju krog
Zračnih se verteti nog.
Glas besede njene mičen
Slavcovim je petju sličen. —

motá, prav tako, kakor pajk v svetlo mrežo vjame muho. Pri tem pa ne trpi samo premoženje; tudi ljudstvo hira na duši in na telesu. I kako bi to ne bilo pri tako razvitem pijančevanju, kakor ga tu nahajamo! Da bi se kmetijstvo pri tacih okoliščinah povzdignilo, nemogoče je skoro. Kar se pa v omenjenih deželah po judih prostemu kmetovalcu godí, to pri nas na Slovenskem še vse lahko nastopi, ako se še o pravem času izdatni koraki ne storé. Gotovo ni težavno, že tako zadolženega kmeta z lepimi besedami in denarom oslepiti in ga sčasoma kar na nič spraviti. Da se pa to zgodilo ne bode, treba je že zdaj skrbeti, da se vpelje, česar še pogrešamo: to je, socijalizem ali zveza boljše omikanih kmetijskih posestnikov s prostim kmetom, v namen napredka v kmetijstvu, iz katerega nam izvira kmetijska obrtnija, iz te pa kupčija in pravo blagostanje.

V lep, da! najlepši izgled služijo nam v tem obziru Čehi na Pemskem in Moravskem; oni so si s pomočjo socijalizma tako daleč pomagali, da jih kmetijska statistika po vsej pravici prvo agrikulturno (kmetovalno) ljudstvo Avstrije imenuje. Zarad tega pa nahajamo tudi pri njih blagostanje, in kar je sè blagostanjem zmirom ozko zvezano, tudi pravi národni ponos. (Dal. prih.)

Nove postave.

* Med mnogimi novimi postavami, ki jih je cesar potrdil, nahaja se ena za naše cesarstvo čisto nova, in ta je ustanovitev obrtnijskih in rokodelskih sodnij. Te sodnije so namenjene krajem, kjer so fabrike; v te sodnije spadajo vse pravde, med gospodarji fabrike ali obrtnijstva in pa med njihovimi delavci in učenci, ali med delavci samimi in ktere izvirajo iz preprirov zavoljo dela in plače in učnih razmer. Dozdaj so take pravde spadale pod dotično cesarsko gospósko; po tej postavi pa voli gospodar fabrike ali obrtnijstva polovico sodnih mož, polovico pa jih volijo delavci. Kakor ti razsodijo, to veljá. Ta postava je po neki francoski posneta (conseils de Prud'hommes. — Ali bode ta tuja sadika za avstrijske razmere kaj prida, bode še le skušnja učila.

* Da bojo naši bralci poznali bistvo nove postave za ljudske šole, katero je, vkljub ugovorom Poljakov, Slovencev in Tirolcev, ki so naposled zbornico zapustili, dunajski nemški zbor sklenil, podamo jim drugi pot važnejše stvari iz te postave. Ta postava, pri kateri si je državni zbor prilastil mnogo odločeb, ktere spadajo v oblast deželnim zborom, bila bi sicer gotovo prav dobra, ako bi bile 3 reči na svetu drugače kakor so dandanes, namreč ako bi 1) otroci bili že odraščena mladina za take in toliko podukov sposobna, — ako bi 2) ljudski učitelji imeli novim svojim nalogam primerno plačo, in ako bi 3) občine imele kje vzeti dohodkov za šole po novi osnovi. Pri novih vpepljavah ni zadosti zibati se v lepih idejah in stegati rok po zvezdah, ki so nam vendar predeleč, da bi jih na zemljo potegnili.

Národne stvari.

Tabor na Vižmarjih.

(Konec.)

Dr. Valentin Zarnik, od taboritov radostno pozdravljan, je zagovarjal drugo resolucijo, namreč vpepljavo slovenskega jezika v šole. Dr. Zarnik, kakor v pisavi, tako tudi v govorih taborskih humo-

rist, je tudi ta predmet obdelaval bolj iz popularnega stališča in je napake, ki so bile zlasti v ljudskih šolah in so še, šibal blizo tako-le: Šole so glavna stvar vsacemu narodu; ako so šole slabe, tudi narod nič ne veljá. Na „eselponk“ so ga posadili, kdor je materni jezik govoril, do „musterschülerja“ ni mogel revček dospeti; zato pa tudi slovenski narod sedi na „eselponku“. (Smeh.) Kako smo se mi učili v šoli in se menda zarad ravnopravnosti še zdaj učijo otroci? — „miza — tisch, riba — fisch, kaša — brein, pust' me zmirom — lass mich sein“. (Ogromni smeh.) Prusi nas 1866. leta niso premagali samo zato, da so imeli boljše puške, nego tudi zato, da so se v šolah v maternem jeziku kaj več naučili kakor mi; če tudi se vse učijo v nemškem maternem svojem jeziku, vendar so česko deželo bolje poznali kot naši častniki. Ugovor, da se z našim jezikom nikamor po svetu ne pride, je prazen, kajti sveta, kjer se govori jezik slovanski, je največ; pa si tudi svoje otroke hočemo izrediti za deželo domačo, da ne bo treba, da naši rojaki s trebuchom za kruhom po svetu hodijo, tujci pa sedijo na učiteljskih stolicah in celó tak, ki lepo kranjsko deželo „schweine-land“ psuje! (Nevolja.) To ne more tako ostati. Omika je opomin sedanjega časa, a ta je narodu mogoča le po njegovem jeziku. Mi hočemo rešiti čast in poštenje svojega slovenskega naroda, in potezati se za svoje. Izobraženemu Slovencu bi se za svojo osebo ne bilo treba potegovati za slovenščino, ker on nemški ravno tako dobro zná kakor vsak nemškutar ljubljanski; al narodova omika se le na poti maternega jezika more doseči. Za to priporoča govornik sprejem druge resolucije, ki je bila soglasno sprejeta.

Tretjo točko „napravo slovenskega vseučilišča v Ljubljani“ zagovarja dr. Razlag. Željno so pričakovali taboriti in to še posebno iz kranjsko-loškega okraja njegovi volilci, da slišijo svojega poslanca. In res prikupil se jim je brž po tehtnem svojem govoru; radostni so ga poslušali, ki je govoril blizo tako-le:

Dragi rojaki! rojen na magjarskej, ne kakor so nemškutarji raztrosili, na hrvaškej meji, posestnik na Dolenskem, in zdaj tudi Vaš poslanec izvoljen v Kranji, pozdravljam Vas! Sam kmet in sin poštenih kmečkih starišev, sem bil veliko let v visokih šolah, sem ostal zvest svoji materi Slavi, ko že imam — kakor vidite — sive lase in jej ostanem zvest do hladnega groba! Če hoče Slovenec svojega sina na visoke šole poslati, mora ga daleč v mesto poslati, v Gradec ali na Dunaj, kjer so mu stroški veliki; to bi pa vsakemu lože bilo, če bi tû v Ljubljani takih šol imeli, kjer bi lahko z domačim cenejšim živežem prebil, kakor je to sploh navadno pri gimnazijskih študijah, in ne pokvaril bi se marsikter mladeneč. Pa tudi zgodovina nam dokazuje, da imamo pravico tirjati vseučilišče. Že pod Napoleonom I. smo imeli v Ljubljani dva razreda medicine poleg bogoslovja. Leta 1848., tistikrat, ko se je vse gibalo in tudi Slovenci niso spali — se je posebno za to potegovalo društvo „Slovenija“. Tudi ministerstvo na Dunaji je leta 1848. v razpisu 22. septembra št. 5438 izreklo važnost vseučilišča v Ljubljani za slovenske pokrajine ter obljubilo, da se bode tudi zadostilo tej potrebi. Le za tačas pa je z ministerskim razpisom od 5. oktobra 1848 št. 6230 naročeno bilo — ker ni bilo mogoče vseh šol na enkrat ustanoviti — naj se učita že dva pravoslavna predmeta: državljanski in kazenski zakonik in še zdaj živi g. dr. Lehman, ki je tačas prav dobro slovenski podučeval, g. Možgon pa je že umrl. Če je tedaj že pred 20 leti mogoče bilo slovenski podučevati v viših šolah, koliko lože bo to mogoče danes. — Omika je geslo današnjega časa sploh.

Tudi mi Slovenci nočemo zaostati, ampak skrbeti za svoj zarod, da ne bode tak revež, kakor so bili predniki naši, temveč da bode slaven in srečen na tem in unem svetu. Vsaka dežela ima svoje posebnosti, toraj tudi naša slovenska. Mi potrebujemo slovenske duhovnike, slovenske zdravnike, slovenske učeničke in slovenske pravnike, da se resnično vpelje in tudi izvrši ravnopravnost. Vsaki dan se nam ugovarja, da slovenski jezik ni še dosti opiljen za visoke šole, da nimamo dosti izrazov za to in uno stvar, kar večidel izvira iz nevednosti, še večkrat pa iz zlobnosti. Vsi ti ljudje ne vejo, kako bogat je naš jezik; ne vejo, da že imamo nekatere bogoslovne, prirodoslovne bukve; da imamo že 16 let imenoslovje pravoslovno in politično, državljanski in kazenski zakonik. V Ljubljani je že knjižnica in muzej. Pa tudi učeničkov imamo dovolj. Profesor Kranjc je na Erdeljskem, drugih učenih veljakov imamo na Hrvaškem in drugod, ti naj se pokličejo domú. Drugih še priraste, ker nas je Bog obdaril s prebrisanó glavo, kakor že naš neumrlí Vodnik poje in ako se nam narodni napredek ne ustavlja, tedaj ne bomo zaostali za drugimi narodi. Vsak narod ima pravico do šol, toraj mora tudi cesarstvo skrbeti za pripomočke na državne stroške. Obiskovalcev za slovensko vseučilišče gotovo ne bode manjkalo iz vseh slovenskih pokrajin, ker se v Zagrebu ne morejo za nas izučiti, kajti tam veljajo druge postave in se tudi druge učé. Posebno z obzirom na Dalmatince, ki so prej v Paduo hodili, bilo bi kaj koristno slovensko vseučilišče v srcu Slovenije — v Ljubljani. Tudi pri drugih narodih pride 1½ milijona ljudi — kolikor je tudi nas Slovencev — na eno vseučilišče in z ozirom na Dalmatince bi tukaj skoro bilo za dva milijona ljudi, ker od južnega konca Dalmacije do Gradca ni vseučilišča. Vsi omikani narodi imajo svoja vseučilišča, toraj tudi mi imamo pravico do njih. Do zdaj smo pošiljali svoje sinove na tuje, ki so se večidel brez pomoči od doma s podučevanjem vzdržali, koliko se jih je pa pogubilo in koliko se jih je tujstva navzelo, da so vse domače pozabili ter nazaj se vrnivši divjali zoper lastno kri! — Na koncu razlaga, da je naš jezik sposoben za podučevanje vseh viših predmetov, ali taki vzroki niso našim nemškutarjem jasni, naj bodo še tako naravni; ker pa ti ljudje pametno govoriti nočejo in ne morejo, se lažejo in kvantajo, da hočemo nemški jezik iztrebiti, da, celó Nemce pozobati, za kar pa nimamo niti zob niti želje. (Smeh.) Priporočam toraj, da soglasno sprejmete sklep: „Na Vižmarskem taboru zbrani slovenski narod zahteva, naj se brž ko brž ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani“. — Globoko je segel govor poslušalcem vsem v srce, in kakor prejšnje resolucije bila je tudi ta enoglasno sprejeta.

Gosp. Josip Noli stopi potem na oder, z veselimi živio-klici sprejet, in zagovarja 4. točko programa blizo tako-le: Vpeljava slovenskega jezika v uradnije ali kancelije, to je stvar, o kateri bi prav za prav ne bilo treba več govoriti. Povsod na svetu je tako, da v vsaki deželi veljá v kancelijah tisti jezik, ki ga govori ljudstvo v deželi. Človek bi mislil, da pri nas ne more biti drugače. Pa je vendar! Al to je narobe svet. Cesarske postave nam dajejo pravice, da tirjamo slovenske dopise. Cesarski služabniki sami morajo prvi postave spoštovati in nam pisati v domačem slovenskem jeziku. Če to tirjamo, nismo nobeni puntarji, ampak držimo se le postave in zahtevamo le to, kar je pravično. Posebno vi slovenski župani, ki so vam izročene cele soseske, posebno vi glejte na to, da se spolnujejo cesarske postave o tem, da se slovenskim ljudem piše poslovenski. Koliko nepotrebnih hój ima človek časi zavoljo nemškega dopisa,

ki ga v celi vasi nobeden ne razume (Klici: včasih še v celi fari ne), od Poncija do Pilata mora okoli tekati in pri tem dostikrat pravi čas zamudí in še na škodo pride. In koliko se po nepotrebnem podplatov strga! Ako bi vse tako brez vse potrebe strgane podplate na kup znosil, gotovo bi se lahko napravile tri Šmarne gore. (Velika veselost med ljudstvom.) Treba tedaj, da se nam dá, kar je naše po pravici! Naš jezik ne sme več biti ponižni colnar za vratmi, nemščina pa ošabni farizej pred velikim oltarjem. Pravijo sicer nekteri, da ljudstvo ne razume slovenščine, kakor se piše. Jaz pa omenim le družbe sv. Mohora, ki ima čez 15.000 udov, ki sprejemajo vsako leto veliko slovenskih bukev. Kdo neki bere te bukve? Ali jih ne bere prav tisto ljudstvo, od ktereга pravijo nasprotniki, da jih ne razume. Ta je tedaj tudi prazna. — Pri glasovanji je bila tudi ta resolucija enoglasno sprejeta.

Poslednjo točko: osnovo pomočnih družeb v podporo kmetijstvu in obrtnijstvu in napravo deželne zavarovalnice zoper škodo ognja zagovarja dr. E. Costa v prav prepričalnem govoru; tudi ploha ni motila poslušalcev. Jedro govora njegovega bilo je to-le:

Kakor na duševnem polju, ravno tako nam je pa tudi na materijalnem polju dandanes združenega delovanja silno treba. Mnogo nalog nas čaka, izmed kterih hočem danes le dve imenovati. Dobro znano Vam je, kako težko težko gré sém ter tje kmetom, posestnikom in obrtnikom za denar. Če je slaba letina, ali ako je treba izplačati brate in sestre iz zapuščine očetove, — večkrat si tudi premožen gruntar ne vé pomagati. Mi imamo sicer zavod, kateri ima namen, podpirati kmetovalca v takih zadregah, namreč ljubljansko hranilnico. Ali ona ne zadostuje vsem potrebam, in posebno ne zadostuje majhnim posojilom in posojilom na kratek čas. Pripeti se dostikrat, da posestnik potrebuje 20, 40, 60 ali 80 gold. Ako je daleč od Ljubljane, gotovo se mu ne spleča, za tak majhen kapital trikrat, štirikrat k ljubljanski hranilnici romati, in sploh so pri takih nizkih posojilih stroški preveliki. Kmetijska družba je že pred deset leti to reč v pretres vzela in hranilnico naprosila, naj postavi po celi deželi agente, kakor jih imajo zavarovalnice ali asekuracije, ki bi potem lahko posredniki bili med ljudstvom in hranilnico; al ta nasvet ni bil sprejet, in toraj je ostalo vse pri starem. Pomagajmo si tedaj sami in sicer po izgledu Čehov, ki imajo že mnogo kmetijskih založnic ali kmetijskih vzajemnih pomočnih kas. Za obrtnike imamo tako društvo v Ljubljani pod vodstvom občno spoštovanega gosp. Jan. Horaka, katero že 15 let podpira ljubljanske rokodelce, in jim je pomagalo tudi v najtežavnejših časih. Vsaka kmetijska občina naj si napravi tako kmetijsko pomočno kaso. Ni mogoče danes na tanko popisati, kako se tako društvo osnuje. Radostni pa bomo dali vsaki občini dotične nasvete, ako jih zahteva. Na kratko naj le to omenim, da taka družba si pridobi potreben kapital iz mesečnih doneskov svojih družbenikov, in iz posojil, ki jih dobí društvo od drugod proti temu, da se vsi družabniki vzajemno ali solidarno za-nj zavežejo. Iz tega denarja dobí potem vsak ud društva po potrebi in varnosti večé ali manjše posojilo na tri mesece, pol leta, ali tudi delj časa. Taka društva bi bila gotovo jako koristna in bi pomagala marsikteremu kmetovalcu, ki pride po kaki nesreči v stisko.

Še drugo stvar hočem na kratko omeniti, namreč lastno deželno zavarovalnico ali asekuracijo. Kako potrebno je zavarovanje zoper ogenj — to se vidi iz vsakdanje skušnjé. Kakošna nesreča, če pogori cela vas, in sta le eden ali dva zavarovana, ali celó nobeden.

V ta namen imamo mnogo agentov ali oskrbnikov tujih zavarovalnic v svoji deželi. Ti vlečejo vsako leto veliko denarja iz dežele, in vnanji deležniki ali akcijonarji se bogatijo. Ves ta denar bi lahko v deželi ostal, ako bi osnovali lastno deželno zavarovalnico, in ko bi vsak posestnik primoran bil pristopiti tej deželni napravi. To se pa lahko doseže, ako slavna vlada privoli, da po potu deželne postave se napravi taka posilna deželna zavarovalnica, in stroški bi bili prav nizki, ako bi se dotično plačilo nabiralo ob enem z davki. V tem smislu bi bila na enkrat vsa posestva zavarovana, in za tavžent goldinarjev zavarovane vrednosti bi se po taki osnovi vsako leto plačalo le malo krajcarjev.

Tako tedaj skrbimo tudi za materijalni svoj blagostan; spoznaje, da le tedaj bode naš narod prav srečen in veljaven, kadar imamo bolj premožne kmete in rokodelce. Do tega pomagajmo si sami, in Bog nam bo pomagal.

Glasovanje je kazalo enoglasni sprejem te resolucije. In tako je bil taborov program pri kraju. Ko še dr. pl. Premerstein, notar v Tminu, v imenu ondašnjih Slovencev srčno pozdravlja tabor, poprime končno besedo predsednik dr. Jan. Bleiweis; zahvaluje se ces. komisarju za vpludno pričujočnost njegovo, in vsem taboritom, ki so došli iz vseh okrajin slovenskih in sosedne hrvaške in so vkljub neugodnemu vremenu nepremakljivi ostali na taborišču ter se navdušeno udeleževali razprav, sicer pa se vèdli tako mirno in v tako lepem redu, da se vsi moremo ponosno vrniti na svoj dom, dodavši 6 taborom slovenskim novega velikanskega.

Pred razhodom taboritov bila je še mila svečanost. Gospodičine ljubljanske so s krasnimi narodnimi trakovi, venci in svetinjami venčale zastave predragih gostov. Pred venčanjem pa je gospodičina Ema Tomanova z lepim govorom navdušila krdelce tū zbranih zastavničarjev.

Rusko-Puškinovih Petero

v slovenskim jeziku svobodno petih po Ivanu Koseskim.

V. Car Saltan in knez Gvidon.

Pravlica.

(Dalje in konec.)

S tem doverši knez dvomljivo;
Gleda ga nekako sivo
Medju tem molčé labud,
Zadnič tak izreče čut:
„De se sreče ne oskubiš,
Pazno tehtaj, pred ko snubiš, —
Včasih zakon da gorjé,
Zmirej gladko tud ne gré.
Priročena pa ženica
Ni postarna rokovica,
De bi kar za pas jo djal
Ter si urno drugo zbral.
Tak tedaj premisli umno,
Derži pravde se pogumno,
Zadnič de, ko stekel pes,
Te ne zgrabi britki kes.“

Knez na to: „Ja tako menim,
Doba je de se oženim,
Sim pretehtal sem ter tje,
Končno sodim, čas de je.
Za carevno, ne še znano,
Serce moje tak je vžgano,
De do nje, ne vedši kam,
Križem sveta šel bi sam.“

Tica je odgovorila:
„Iti dalječ — — ni ti sila,
Bliz ti je osoda vsa,
Ženska tista, glej! — sim ja!“

To končavši h kraju švigne,
Iz vodé se hipno dvigne,
Gre v germovja gosti kraj,
Pride kneginja nazaj.
Na povelju černolasnim
Bliska luna z oblami krasnim,
Na obočnim čelu spred
Sveti zvezd se trikrat pet.
Veličanska nje postava
Bistri serni slično plava,
Sladke simfonije kras
Je besede njene glas.
Tog jo gleda, tog in često
Knez Gvidon sedaj nevesto,

Na nje usta prvi vkus
Bil je sercu oster brus.
K materi jo pelje urno,
Pokleknivši reče burno:
„Glejte, mamka, sim si zbral,
Tej besedo, serce dal.
Ta mi bo, nobena druga,
Slava, raj, ponos, suprug,
Meni sreča, tebi hčer,
Vsim veselje v enomér.
De živimo zmir veseli,
Nama blagoslov podeli,
Mati de posveti vse,
Kar ljubav sklenila je.

Se prikloni par pokorni,
Kip ta prime čudotvorni,
Nad nju glavi ga vertí,
Solz potok se ji cedí.
Jih ljubezni zagotovi:
Bog vaj' krepko blagoslovi,
Vama v žitju sreče daj,
In po smerti sveti raj!“
Knez predolgo ne mudi se,
Večer isti poročí se,
In se vede kakor gré,
Sina sta si svesta že.

Po valovju veter piha,
Derzni barki jadra viha.
Ta letí postojne let,
Komaj sledi jo pogled.
S puhom silnim, zmirej večim,
Proti ostrovu stermečim
Se poganja vihri v bran,
Nagloma zderčí v pristan.
Knez povabi nezamudno
Vse mornarje v grad priljudno,
Jim omisli tak obed,
Kakor nikdar še popred.
Ko je družba skupej zbrana,
Knez popraša kapitana,
Kje domá so, kam gredó,
Kak je tu, al tam biló?

Ta odgovor so mu dali:
Zemljo vso smo preveslali,
Zlo različen terg je naš,
Geslo: Kupim, kar prodaš!
Stekla zdaj nam dana doba,
V dnar spremenjena vsa roba,
Mislimo, vrniti de
Nam posledna ura je.
Mimo ostrova Bujana,
V carstvo slavniga Saltana
Nam grozí še dolga pot,
Polna truda, polna zmot.
Iztok ima svoje zmede,
Se vreteno tud zaprede,
Al nezgoda pride v dir,
Sreče nam je treba zmir.

Reče knez: „Prijazna zvezda
Bodi vašim trudu mezda,
Spremi do Saltana vas,
Ohranite v sercu nas.
Spomnite mi scer cesarja,
Tistih krajev gospodarja,
De obiše naš otok,
Prej ko steče vgodni rok.
V sklepa žar sim večkrat pihal,
Včasi upal, včasi zdihal,
Vidim zdaj de zdih in up
Se mu zdita dober kup.
Želja scer, ta ga je gnala,
Vender hoja zmir zastala,
Zdaj pa rečem in na glas,
De je priti zadni čas“.

Vbarkajo se urno gosti,
Knezu pak je truda dosti,
On ne hodi k morju več,
Mika ga — vsa druga reč.

Mimo ostrova Bujana
V carstvo slavniga Saltana
Plava barka, rahli hlad
Križem piha spred in zad.
Se pokaže zdaj dežela,
Suho! suho! iz veršela